

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben hához hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rakocsi-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Hirdetések árszabály szerint.

Bátorság a tőzsdén.

Még csak annyit hallottunk a szerb határról, hogy a magyar és osztrák katonák lekaszaboltak egy szerb bandát. Ezt a hirt is megcáfolták; nem igaz belőle egy szó sem. Hanem azért a budapesti és bécsi tőzsdén 15 százalékkal estek az értékek a nagy ijedelemben.

Ez az első háborus hír, ez is inkább komikus, mint tragikus.

Csatáról nem volt szó, csak egy kis csetepatéről, néhány közönséges betörő ráncbaszedéséről. Győzelemről beszéltek, nem vereségről. Aztán megcáfoltak mindent, még a puszkaporszagot is. Hanem azért a tőzsdén megremegtek a lábak, teli lettek az inak bátorsággal és az értékek 15 százalékkal estek.

Mi lesz ezzel a vitéz testülettel, ha egyszer úgy megdördülnek az ágyuk, hogy azt többet lecáfolni nem lehet, ha nem csetepatéről, hanem csatákról jönnek jelentések s ha esetleg valamelyik osztrák legénységű ezredet a szerbek megszalasztják?

Es ez a bátor intézmény irányítja Magyarországot gazdasági életét!

Dolgozhatik a magyar napestig, teremhet olyan buzája, mint az acél, munkájának a díja attól függ, nem olvas-e valamelyik bürziáner uraság háborus hirt a Pester Lloydban? A hausse rögtön baissere fordul, a tőzsdén összeverődnek a térdek s mire megérkezik a cáfolat, a kis tréfa a nemzeti vagyonból milliókat tréfált el.

Ez az egy körülmény is elég volna arra, hogy komolyan gondolkozzunk a tőzsde tulkapásainak, tulhatalmának korlátozásáról.

Hatalmat csak annak a kezébe lehet letenni, aki tud is vele élni. Nem gyerekeket állítanak az ostromágyuk mellé s a kardot nem sápadozó aszszonyok kezébe adják. A tőzsde hatalma pedig ágyunál, puskánál hatalmasabb fegyver. Erélyes, bátor férfiak kellene oda is, nem nyulfiókák. Ha pedig azt látjuk, hogy a nyulfiak tömege lepte el a tőzsdét, annyira, hogy onnan őket kitenni nem lehet, hát akkor magának az intézménynek kell megfelelő korlátokat állítani. Akinek remeg a keze-lába, arra csak mankót bizzunk, ne az ország közgazdasági életének kormányrudját.

A tőzsde nem lehet valami elszigetelt, minden mástól különálló ön-

célu, vagy még helyesebben önző célu intézmény az állam testében. A bürziánernek is bele kell kapcsolódnia a nemzet életébe s tudatával kell bírnia annak, hogy ha nagy kiváltságokat élvez a közgazdasági életben, hát ezzel nagy közgazdasági kötelességek is járnak. Első kötelesség: a mikor az ellenséggel szemben mindenkinek helyt kell állania, ne mutasson példát a futásra a tőzsde. A katona életét teszi kockára, szembe néz a halállal, sőt ami sokkal súlyosabb: egy életre szóló nyomoréksággal, bénasággal, a katona megvédi a suton ülő tőzsdét, — s akkor a tőzsdelovag futva menekül s az értékek esésével megnehezíti azt is, hogy a harcoló hadsereget az állam mindennel kellően elláthassa.

Ez a körülmény közveszélyessé válhat a tőzsde gyávaságából. A hadviselés ma egyuttal pénzügyi művelet is s ha a pénzügyi viszonyok rosszak, akkor az állam nem képes hadseregét a szükségesekkel állandóan ellátni. Drágán kap kevés pénzt. Vagy éppen ez volt a tőzsde célja? Egy kis drágítás, egy kis kamatsrófolás, egy kis spekuláció, egy kis gseft?

Minden körülmények közt jó lesz följegyezni a tőzsde viselkedését. Akár bátorság, akár tisztesség hiánya, mindenképp olyan valaminek a hiánya bizonyult be, a minek nem szabad hiányoznia férfias lélekből, a mi nélkül nincs férfias lélek. S ha erre azt mondják, hogy nem is lélek kell a bürziére, hanem csak bürziáner, hát szívesen aláírjuk. Csakhogy a nemzet irányításához megint teljesen fölösleges az összeverődő térdű bürziáner, meg egy gyorsfutó tőzsde is.

Dr. Krüger Aladár.

A vármegye közgyűlése.

Több sürgős ügy elintézése érdekében a főispán megyei rendkívüli közgyűlés tartását határozta el, mely közgyűlés a megyei székház nagytermében Zomborban 1908 évi december hó 5-én és a szükséghez képest a következő napokon mindenkor délelőtt 9 órakor tartatik meg.

A közgyűlés tárgysorozatán 248 tárgy szerepel, melyek közül kiemeljük a következőket:

Főispáni átirat Hoffmann Sebestyén szolgabíró és Molnár Imre közig. gyakornok kölcsönös áthelyezése tárgyában. Főispáni átirat Milits János és Molnár Imre közig. gyakornokok kölcsönös áthelyezése tárgyában.

Alispáni előterjesztés a mozgó sorozó bizottságok polgári tagjainak kiküldése tárgyában. „A községi közegészségügyi szolgálatról” szóló szabályrendelet megalkotása. Alispáni jelentés az időközbeni megyei bizottsági tag választások tárgyában. Alispáni előterjesztés a vármegyei levéltárban alkalmazott 2 ideiglenes díjnoknak 1909. évfolyamán való alkalmazása. A megyei tisztviselők kongresszusán részt vett 5 megyei tisztviselő napidij és utiköltsége. A háztartási alap egyes rovatain mutatkozó hiány honnan leendő fedezése.

Arvaszéki elnök előterjesztése az árvaszéknél alkalmazott 2 ideiglenes díjnoknak 1909. évfolyamán leendő alkalmaztatása iránt. A megyei egészségügyi bizottság javaslata az ujsziváci gyógyszerár felállítására tárgyában. A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének megkeresése a Bácsér forgalmi kitérőnek állomássá való fejlesztése esetén felmerülő többletköltségekhez való hozzájárulás tárgyában.

Ezenkívül a felebbezések nagytömege képviselőtestületi határozatok ellen. Örömmel állapíthatjuk meg azt is, hogy ez egyszer több község oly határozatát látjuk a tárgysorozatban, melyek kisemberek fizetését emelik és a közgyűlés jóváhagyását várják.

Ezen közgyűlésen kerül jóváhagyás alá azon szerződés is, melyet Paripás község a r. kath. plebánussal, a párbér megváltása tárgyában kötött.

Zentának buszonhárom ügyét tárgyalja a közgyűlés.

Egy csomó 1908 évi községi pótköltségvetés és régi községi zárszámadások kerülnek meg tárgyalás alá. Több község 1909 évi költségvetéseit is ezen közgyűlés állapítja meg.

Erdemes megjegyezni, hogy bizony vannak még községek, melyeknek 1903—904 évi zárszámadásai csak most kerülnek felülvizsgálat alá. Bajmok is csak most terjeszti fel a 1906. évi zárszámadást. Bácsmonostor az 1905., Vaskút az 1904 és 1905., Körtés 1901 és 1903., Gádor az 1906. zárszámadásait most tárgyalják. Pedig nagy gondot kellene fordítani arra, hogy a zárszámadásokat minden évben pontosan fölterjesszék a községek és a közgyűlés le is tárgyalja.

Esküdtbíróági tárgyalások Zomborban.

Mult alkalommal már megemlékeztünk arról a sötét képről, melyet esküdtbíróági tárgyalásaink társadalmi életünkről s főképp a nagy népek életéről fest elénk.

Valamivel enyhébb eredménnyel zárultak a ciklus második részének tárgyalásai, de ezért nincs okunk változtatni ama felfogásunkon, hogy állami életünk legsürgösebb tennivalója népiünk gazdasági, erkölcsi, anyagi és szellemi helyzetének a javítása jó törvényekkel s bölcs előrelátással. Annál is inkább, mert igazságszolgáltatásunk ügye csaknem elposványodott s gyöngye kormányaink erőtlensége a Justia kérdéseinek el-

hanyagoltságában nyilatkozik meg a legkirívóbban.

Pedig, hogy az igazságszolgáltatás kérdése egy állami életben, mily fontos és mennyire megszívlelendő és kényes, azt talán bővebben magyaráznunk sem kell.

Ha kormányaink a nagy népet erkölcsileg s gazdaságilag istápolni végre valahára jónak látják majd. — ugy a bíróségekben ülő bírónak nem kell a megtévedt, megszenvedett, emberi mivoltából kikelt, lecsülyedt emberben, a vádlottban, a megtévedt, ronggyá szagatott nagy társadalmat szemlélnie és siratnia.

Illy Lázár vádlott cselekményében élesen domborodott ki a nép nagy szegénysége és elhanyagolt közbiztonsági helyzete. Kétségtelen, hogy a vádlott nem tartozott a cselekmény elkövetésnek pillanatában ama szármalások közé, kikre Lombrozó erőteljes tantételével a született bűnözési hajlam fekete köpenyét huzza rá. Illy nem volt abban a megrögzött szándékban, hogy raboljon — mert belső sugallata folytán rabolnia kell, hanem mert tulszegény lévén, egy kis pénzhez kívánt jutni, igaz, hogy bűnös uton, de minden esetre azért ezen az uton, mert a rossz munkaviszonyok, a megcsökent kereskedelem és forgalom, rendes keresetforrását egészen kiapasztotta s megagyasztotta. Bácska kereskedelmi élete ugyanis a mindenkor kormányok szegénysége, mely még egy ily Kánaánnak mondott országot is csak a nyomoruságos tengődés útján tud vezetni, az állatkereskedelemnek sem nyújt elég teret s így Illynek sem adott keresetéhez, az alkuszághoz elég alkalmat. S ez, főképp ez vezette őt az erőszakos kenyérkereséshez, a bűnös uthoz, az esküdtek azonban a rablás büntette alól épen talán a fenti okok böles mérlegelése következtében — felmentették s csupán testi sértésben találván őt bűnösnek, itélték el hat havi börtönre.

Kálóci József vádlott esete nyílt és egyszerű lévén, itt a vád semmiféle beigazolást nem nyert, s a vádlott felmentetett.

Sokkal érdekesebb s talán az egész ciklus legkiemelkedőbb tárgyalása volt, a Galambos János szánandó esete. Galambos János feleségét, az ő előadása szerint, elszerezte a saját édes testvére Galambos Sándor s a sötét bűn mardosó mérget csöpögtetett a vádlott lelkébe. Erthető s magyarázható ama állapot, melyre a Galambos János lelki világa jutott s kétségtelen, hogy a ponyva ügy, mely a két testvér közt felmerült, csak épen rugója volt a keserűség kitörésének. Galambos János egy vasvillával leütötte a fivérét — őt azonban megölni nem akarta s rajta csupán 12 napon belül gyógyuló sérüléseket ejtett. A vádlott előadása az esküdtekre oly meggyőzően hatott, hogy az esküdtek — bár a vádlott védekezését mi sem támogatta — őt felmentették, s jól megfontolva a körülményeket bizonyos, hogy a megzavart társadalmi rend helyreállításának kérdése ez által csorbulást nem szenvedett. Hogy pedig merőben jogi, inkább rideg paragrafusi szempontból az esküdtek határozata némi kételyt támaszt annak jó volta iránt, — az ily fontos esetben csak másodrangú kérdés.

VITA

SÓSKÚT FORRÁS VASMEGYE

ALKALIKUS NATRON-LITHION GYÓGYVIZ.

Orvosilag ajánlva: Hugysavas diathesis, kösvény-, cukorbetegség-, gyomor-, vese- és húgyhólyag bántalmaknál stb.

Mint üdítő és borvíz páratlan!

:: Bővebb felvilágosítással szolgál a ::

Központi iroda: Budapest, V., Lipót-körút 29. sz.

Kapható Rukovina Nándor, Farkas J. és Sztójkovics utódai urak fűszerkereskedéseikben. 317-10-10

1908. december 1.

Katholikus Sajtó! elérhetted végre,
Hogy az ősi névnek nem válsz szegényére.
Nem tengődve, fázva, de erősen, bátran.
Méltón résztvehetsz a szellemi csatákban.
Erősödve, bátran rontasz minden rossznak,
Nézhetsz már szemükbe — akik ostromoztak.
Most lengesd a zászlód; ronts a küzdelemben:
Véled lesz az Isten áldása, kegyelme!

Mindig égett arcom, ha a többit láttam
Ragyogó köntösben, dusan, gazdagságban
Harcra fegyverkezve vagy tűzben is állva...
Egész levegőjünk csupa csatalárma!
Élelmes az ellen, lelkes, lármás fajta
És nem hamar fortyan tomboló haragra.
Folyton jár a szája és serceg a tolla:
Igy tör rá a jámbor „kedves olvasókra“!

Élelmesség! Igen, ez kéne minékünk,
Egy kis élénk hangra vágyik már a népünk,
Amilyet már hallott odaatról szólva:
Ne utazzon folyton — csak a dikciókra!
Sorok közt tanítsunk: az ész maga lássa —
Hogy megyen a magyar a boldogulásra.
De szabad nekünk is lármázni, ha épen
Jónak látjuk, hiszük ügyünk érdekében!

Amidőn üdvözlöm ujjászületésed,
Katholikus Sajtó! azt kívánom néked:
Légy eleven, élénk, sohase légy száraz,
Igy bizton tudom, hogy szilárdan is állasz.
Igy megszeret majd az egész jó magyar nép,
És félve lapozgat majd a bősé ellenség!
Egész Magyarország szeme lesz most rajtad,
Neki hát ügyünkért harenak, — diadalnak!

Mai számunkhoz csekk-lapot csatolunk, kérve hátralékos előfizetőinket, hogy hátralékaikat azoknak segélyével kiegyenlíteni sziveskedjenek. Az úrlapokon kitüntetett összeg a december végéig szóló előfizetés.

H I R E K.

Munkaközvetítés.

Két női cipészsegéd, kik a francia sarok és a varrott munkákhoz értenek, állandó alkalmazást nyerhet Walient József női cipésznél Zomborban.

Női szabósághoz angol munkára, tanonc felvétetik Szabadkán, Barth Henriknél I. kör, 68. sz.

Szabó kismunkások kerestetnek zombori előkelő cégekhez.

Borbélysegéd kerestetik Zomborba állandó alkalmazásra. Bővebbet kiadóhivatalunkban.

Kályhastanonok kerestetnek négy évi tanulói díre, teljes ellátással Zomborba, Ugrý István kályhásához.

Fiutanonközvetítés. Kerestetnek az ujvidéki mesterek részéről négy évi ellátásra a következő iparágakra tanoncok: kefekötő, kőfaragó, mozaik, asztalos, oltárépítő asztalos, aranyozó, kézművesprő, könyvkötő, sütő, mézesbabos, kalapos, kötélfontó és üvegkereskedő. Díj nélkül közvetít.

Az ujvidéki kor. szoc. egyesület.

Tájékoztató.

December 5. A dalgyesület hangversenye a Gaal siremlék javára, a Pest-szállodában.

— **X. Pius pápa aranymiséje** alkalmból, a Bajai I. kath. Nőegylet Erzsébet-napi diszgyűlése táviratilag üdvözölte O szentségét. A távirat ekkép szólt:

„Festivus coetus Dominarum catholicarum civitatis Hungariae Baja Beatissimo Patri sacerdoti jubilari reverentissime gratulatur Deique benedictionem amantissime adprecatur.“

(Magyarul: A Bajai (Magyarország) Kath. Nőegylet ünnepi Közgyűlése szentségedet áldozó papi jubileuma alkalmával hódolattal üdvözli és Isten áldásának teljétt szeretettel

kívánja) A táviratra Merry del Val biboros államtitkár a következő távirattal felelt:

„Beatissimus pater oblata vota pergrata habuit filiisque amantissimis benedicit. Card. Merry del Val.“

(Magyarul: A szentséges atya a küldött üdvözlöt kegyesen fogadja és szerető gyermekeinek apostoli áldását küldi. Merry del Val biboros.)

— **Ünnepi előadás.** Az iskolanépek szabadkai zárdája végtelenül kedves estélynek volt színhelye szombaton este. A szabadkai urileányok a városunkban emelkedő szent-Erzsébet szobor alapja javára színelőadással kapcsolatos hangversenynyel gyönyörködtették a nagyszámú megjelent úri közönséget. A sikerről őszinte elragadtatással kell szólnunk. Már maga a színmű tartalma, ugyszólván minden mondata oly gondolat gazdag, oly szívhezszóló, az elvont hitigazságokat oly játszi könnyűséggel érzékíti, sőt ugyszólván szemlélteti, hogy osztatlan figyelmet és érdeklődést keltett. Hozzájárul mindehhez az a bámulatos finom játék, melyet az urileányok nyújtottak. A szereplők egytől-egyig mind otthonosan, biztosan, némelyek pedig meglepő művészettel játszottak. Bizonyára fogalmunk nincsen arról az óriási fáradságról, mibe ez a kiváló siker a nénikéknek, főleg a főnöknőnek és Perpetua nének került. A kifogástalan betanulás és ügyes rendezés mellett bájosan hatottak azok a káprázatosan szép ruházatok, melyek valóságos színpompát és csillogó fényárt varázsoltak a díszes színpadra. A felvonások között ügyes szavalt, ének és zongoraszámkok töltötték be. A diszterem zsufolóság megtelt. A hatalmas közönség lelkes tapsokkal honorálta az előadókat. Ilyen erkölcsi és anyagi siker után jókora lépéssel halad a megvalósulás felé a szabadkai szent Erzsébet-szobor. Az ünnepi előadást vasárnap megismételték. Itt közöljük a részletes műsort: „Az emberiség küzdelme és diadala.“ Színmű 5 felvonásban. Irta: Tabella Mária Skolasztika. Személyek: Szűz Mária, Turbók Vilma. Szent Mihály, Wagner Amy. Charitás, a szeretet anyala, Turbók Aranka. Hajós Annyal, Auber mann Terike. Datma az élet küzdője, Palotai Irén. Scabiósa, Odry Berta. Aconitum, Derner Emma. Hit, Vida Nelly. Remény, Mamuzsich Rózsika. Szeretet, Fuszgänger Elza. Szüzesség, Lendvay Margit. Isteni félelem, Láng Ilona Saxifraga. Bezdán Etelka. Myosotis, Bérci Etelka. Euphrasia, Sinkovics Gizella. Hibiscusia. Tamassy Mariska. Inula, Vastag Rózi. Gentiana, Szász Olga. Alázatosság, Farkas Gizella. Artatlanság, Strelitzky Nelly. Szerénység, Antal Erzsébet. Jótékonyosság, Kuluncsics Anna. Igazságosság, Piukovits Róza. Türelem, Kanyó Erzsébet. Hűség, Bisztray Erzsébet. Angyalok, ördögök, énekar. Az egyes felvonások között: 1) Szent Erzsébet. Szepessy László. Szavaltja: Derner Emma. 2) Melodie. Rubinstein. Zongorán Előadja: Turbók Vilma. 3) Magyar táncok. Chován Kálmán. Zongorán előadják: Vass Gabriella és Pápay Iza. 4) Ave Mária. Lányi Ernő. Tárogató. Abonyi K. Éneklő: Jarányi Erzsébet.

— **Advent — Rórate.** A keresztény egyházi év tegnap vette kezdetét Advent vasárnapjával. Négy hétig tart az Advent, jelzésül ama négyezer évnek, amíg várta az emberiség az Udvözítőt eljövételét. A templomokban felzeng a fohász: „Harmatozottok egek...“ A katolikus templomokban tegnap vették kezdetüket a hajnali misék, az ugynevezett Róratek.

— **A „Nők Kongregciójának“** tagjai december 2-án tartja havi gyűlését, mely délután három órakor veszi kezdetét. Kértenek Mária hű leányai a pontos megjelenésre.

— **Egyházmegyei hír.** Stéger József küllődi kantortanítóva kinevezeteit.

— **A zombori kath. legényegyesület** első adventi előadása nagy közönség jelenlétében folyt le. Elsőnek Rótt Emma k. a. bájos szólójában az egész hallgatóság hő imája szállt fel ahhoz, kinek mindenkor érd-kes és aktuális éetrajzát gyakorlati tanácsokkal és tanulságokkal fűszerezve igen előkelő kidolgozásban olvasta fel Buday Gerő, az egyesület agilis elnöke. A remekül sikerült

szólóének s az értelmesen felolvasott mesiai életrajz főnséges keretébe szépen beleillett az előadás utolsó száma: a „Boldogasszony Anyánk“ melabus melódiája, melyet Krizsák István harmónium kísérete mellett a már megszokott precizitással adott elő az egyesületi vegyeskar. Ez alkalomból Rittinger Antal főgimnáziumi igazgató 10 koronát ajándékozott az egyesület céljaira, melyért ez uton is hálás köszönetet mond az egyesület elnöksége.

— **Andrásnap.** A babona napja is, de a szeretet napja is volt ma Szabadkán András napja. E napon több városi tisztviselők ünneplő védszentjét. Antunovics András adóügyi tanácsnok vendégszerető házában nagy sokaságban gyűltek össze a tisztelők, hivatalnoktársak, a jóbarátok. Bolits József dr. köszöntötte föl a tanácsnokot és családját. Felköszöntöket mondottak még Lachner János főellenőr, Deli Ferenc, Vojnits Andor stb. Ugyancsak szeretettel ünnepelték meg Milassin Andor tüzoltó parancsnok és Vojnics Andor számvizsgáló névnapját is. Antunovics Andor vendégei üdvözlő táviratokat küldöttek Schmausz Endre nyugalmazott főispánnak névnapja alkalmából és Batthyány Tivadar grófnak is, tiszteletük kifejezéséül.

— **A szabadkai gépészszövetség mulatsága.** Az országos gépészszövetség szabadkai fiókjá szombaton este, Glavesics Simon vendéglőjében, nagyon sikerült ismerkedési estélyt tartott. A szaktársak nagyszámu megjelenése biztosítéka annak, hogy a szövetség a maga elé tűzött célnak meg fog felelni.

— **A zombori magyar jótékony nőegylet** vasárnap délután száz gyermeket ruhazott föl téli ruhával. A felruházás nyilvános ünnepség keretében történt, a főgimnázium tornatermében, melyen megjelent Zombor elit hölgy és férfi közönsége. Az ünnepélyt Khinár Nándor beszéde nyitotta meg, melyben a nőegylet nevében köszönetet mond a közönségnek a támogatásért. Beszédében megkapóan festette a nyomort. Végül köszönetet mond a nőegyletnek is jótékonyágáért.

— **Utmesteri helyettesítések.** Fernbach Károly, megyei főispán Szabó Elek képesített utmestert Zentára, Klojber József szintén képesített utmestert pedig bajára nevezte ki utmesterekké, ideiglenes minőségben.

— **Allamsegély.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter méltányolva a verbázi polgári leányiskolának sikeres működését a magyarosítás terén és az általános műveltség terjesztése körül, részére 1000 korona segélyt utalványozott.

— **Csak egy virágszál.** Az országos gyermekvédő liga most tette közzé a folyó évi gyermeknap alatt befolyt adományok kimutatását megyék és községek szerint. Vármegyénk községei, valamint városaink adományai Pest vármegye után az első helyre juttattak bennünket, amennyiben Pest vármegye 20022 kor. 54 fillérrel, Bácsbodrogvármegye, Zombor, Szabadka, Baja, Ujvidék és Zenta városok 11263 kor. 88 fillérrel szerepelnek. Részletes kimutatás imitt következik: Apatin 280 86, Bács 10.—, Bácsalmás 9.—, Bácsfeketehegy 60.—, Bácsgyulafalu 27.70, Bácskeresztúr 10.10 Bácsujfalu 15 80, Baja 1098.78 Bajsa 11 57, Bezdán 60.36, Csantavér 150.—, Cservenka 34 70, Csávoly 16.46, Csonoplya 195 82, Derye 48.—, Gádor 130 12, Hódság 500 81, Kerény 178.52, Kishegy 3.—, Kiskér 23.90, Körtés 7.—, Kossuthfalva 261.75, Kucora 26.—, Kula 121.36, Küllöd 74.—, Magyarakanizsa 157.31, Militics 26 40, Nemesmilitics 172.14, Németpalánkai járás 17 30, Obecse 258.70, Orszárlás 138 64 Oszivác 60.—, Overbász 20.—, Pacsér 33 16, Paripás 41.—, Pincéd 10.—, Szabadka 3280 45, Szeghegy 55 02, Szentfűlöp 31 86, Temerin 11.—, Topolya 72 30, Torzsa 14 04, Ujverbász 27.—, Ujszivác 147 42 Ujvidék 707 04 Veprod 25 62, Zenta 443 03, Zombor 2165.76, korona, összesen 12263 korona 88 fillér.

— **A zombori tulipánegylet** leányszakosztálya szombaton délután öt órakor,

a városháza nagytermében, leányzsurt tartott, melyen a város előkelősége teljes számban megjelent. A zsúr fényes sikerének bizonyítéka, hogy csak a beléptijegyek árából 400 korona jövedelem folyt be.

— **Rablótámadás.** Kiss József, szobafestő és mázólo segéd panaszt emelt a rendőrségnél, hogy az éjszaka az V. körben, mikor egy lányt kísért haza, Tóth Pál Simon és Nagy Gáynó Mátyás megtámadták, bottal fejbe verték s leteperték, mellényéről az arany óraláncot és ezzel együtt zsebéből az óráját kirántották.

— **A gyilkosság áldozata.** Megirtuk, hogy Varjas Mihályt Alács István hasba szurta s a késmegsértette a vesét is. Varjas Mihály szombaton éjszaka a sebében meghalt. Hüláján ma délelőtt ejtették meg a boncolást. A gyilkos Alács Istvánt letartóztatták és átkísérték az ügyészség fogházába.

— **Ágynemű-lopás.** Straszburger Zsigmond panaszt emelt a rendőrségnél, hogy vasárnap, nyitott szobájából, ismeretlen tettes 3 vánkost, egy paplant és egy lepedőt ellopott. Az ágyneműek B. R. monogrammal voltak jelölve.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Zombori tudósítónk írja: Gyurity Rudolf, huszonnyolc éves férfi, öngyilkossági kísérletet követett el. Nyakán és kezén rossz borotvával felvágta az ereket. Tettét hamarosan észrevették s a kórházba szállították. Allapota életveszélyes; tettének oka ismeretlen.

— **Laudate Dominum.** Hangjegyes ének és imakönyv az ifjúság számára Kersch Mihálytól. Egész vászonba kötve 80 fillér. Kapható a Szt. Antal nyomdában Szabadkán.

Mindenkinek tudnia kell,
hogy
Krécsi A. Nándor könyv- és papírkereskedésében
Kunetz áruház mellett
a nagy karácsonyi könyvvásár
megkezdődött.
Képeskönyvek, meséskönyvek, ifjúsági elbeszélések, ajándéktárgyak
mélyen leszállított árban kaphatók.

Részeg ember képzelődése.

Rettenetesen fellármázta Holló István az egyik helyi lap révén a belváros békeséget szerető lakóit. Elpanaszolta, hogy pénteken éjszaka öt ismeretlen tettesek a belvárosban, este 9 órakor, megtámadták, véresre verték, elrabolták tőle 5 koronát, órát, láncot és egy mintacipőt. Persze, ilyesmi nem valami kellemes hír, a belváros lakosainak s kedves alkalom rendőrségünk megvédolására.

A rendőrség ezen ügyben meg is indította a nyomozást s napnál fényesebben kiderült, hogy az egész rablási história részeg ember fantáziája.

Kiderült ugyanis, hogy Holló István ur nem is 9 órakor, hanem valamikor éjfél után került ki teljesen beszámítbatatlan állapotban, véres arccal abból a kocsmából, melybe utoljára betévedt. Kiderült az is, hogy ol sem lophatták tőle az öt koronát, mert abban a kocsmában, melyben utoljára fizetett, az öt korona nem csak nem futotta az ugynevezett cehet, hanem még adós is maradt 8 fillérrel. Pénzt tehát el nem vehettek tőle. Ebben a kocsmában esett le részegen a székről és verte be a fejét. A posztos rendőr látta is, mikor véres fővel kitamolygott a kocsmából. A rendőr a mentőkhöz köldte, Holló azonban itt sem volt.

Az óra és a lánc históriája is kieszelt, mert azok el sem hagyták gazdájukat. Odisszeákon csak a mintacipő ment át. Ezt ugyanis viharos utjában addig hurcolta magával a részeg, míg nem az egyik kocsmában feledte, ahol meg is találták.

A második fejszéknek pedig, az előzmények után csak az lehet a keletkezése, hogy Holló részegen tántorogva haza, valahol elbukott s a kövezeten másodszor is bezugla a fejét.

SZINHÁZ.

Nóra.

Végre a magasabb szellemi élvezetekre sóvárgó közönség szombaton kapott egy olyan páratlanul jó előadást, amilyenben már rég nem gyönyörködhetett. Talán a színházban volt egész közönségnek véleményét tolmácsoljuk, amidőn azt állítjuk, hogy az ideai szintársulat drámai személyzetének olyan művészi magasláton tartott, minden részében gondosan kidolgozott összjátéka még nem volt, mint a szombati. Valamennyi szereplőtől csak az elismerés legőszintébb hangján nyilatkozhatunk és ha mégis teszünk közöttük némi különbséget, ez csak azért történik, mivel az ő drámai kvalitásukat olyannak találtuk, a mi inkább az ő egyéniségükben rejlő erőnek hatalmas kitöréseiből alakul át művészi karakterre és ragadja magával a hallgatóságot. Ilyen erőt fedeztünk fel Hadrik Annában, a ki ehez az erejéhez párosította művészi tudását és olyan Nórát mutatott be, a milyenre Ibsen lángesze gondolt. Es ilyenek ismertük meg Balázst is, ezt a sokoldalú művészt, aki olyan apróra kidolgozta szerepét, hogy egyetlen egy pontot nem hagyott kihasználatlanul. Rank orvost, ezt a gerincorvadásban szenvedő, platonikus érzésű házibarátot nálánál jobban talán még a nemzeti színházban sem tudnák megjatszani. Gere Zsiga és Könyves alakításai és játékaik is kitűnők voltak. Kár lenne ezt a darabot más szereposztással adni.

Náni.

Vasárnap d. u. félhelyárakkal, zsufolt ház előtt jó előadásban „Nánit“ adták. Este „Tatárjárás“ szintén megtöltötte a nézőteret és a közönség most is kitűnően mulatott. Csak Birónak a nótázása maradna már el egyszer ebből a darabból, mert az igazán sokat levon az összhangból.

M ű s o r :

Kedd: Nászinduló.
Szerda: Varázskeringő.
Csütörtök: Naftalin.
Péntek: Dollárkirálynő.
Szombat: Nóra.
Vasárnap d. u.: Náni. Este: Dollárkirálynő.

Karácsonyi vásári

Ideiglenes nagy árleszállítás karácsonyra!
Kiváló jeles könyvek teljes új példányokban
— 50 - 90% engedménnyel.

Alkalmi vétel

közérdekű művek, mesekönyvek, ifjúsági iratok és képeskönyvekből.

Diszes levélpapírok dobozokban, emlékkönyvek, képes levelezőlap-albumok, tintatartók, írómappák, iskolai táskák és irodai felszerelések nagy választékban és legjutányosabb árak mellett kaphatók

HEUMANN MÓR

könyvkereskedésében

Szabadkán, főtér, Szentháromsággal szemben.

TANÜGY.

+ **Iskolaszéki ülés.** Az iskolaszéki szombaton délután, Biró Károly dr. polgármester elnöklése alatt ülést tartott, melyen — kivételképen — a tagok, kettő kivételével, teljes számban megjelentek. Több szabadságolási ügyet intéztek el, a vucsdoli iskolának nevét farkasvölgyire változtatták a slőjd oktatáshoz szükséges papír megrendelését határozták el, s végül elrendelték a sándori iskolához rendszeresített tanítói állásra a pályázat kihirdetését.

Ne járjunk olyan sörcsarnokokba, vendéglőkbe és kávé-

házakba, hol a **„nem találjuk.“**
BÁCSKAI NAPLÓT

ALMA

karácsonyfadísznek, piros és sárga színben (piros Sándor és arany renett).
Postakosarankint 1 koronáért szállít
dr. Novák Józsefné Szabadka.

650-4-2

Színházi előadás után

KABARÉ

az „Otthon” kávéházban.

Pályázat.

A szabadkai községi iskolaszék elhalálozás folytán üresedésbe került egy férfitanítói állomásra — 1908. évi december hó 18-ig terjedő záros határidővel — pályázatot hirdet.

Az állomással kapcsolatos illetmények: Egyezkedtőszázötven korona évi fizetés hónaponkénti, Négy százhusz korona évi lakáspénz negyedévenkénti, Huszonnégy korona évi szerelvény- és írószerátalány fél évenkénti előleges részletekben és az 1907. évi XXVII. törvény 3. §-ában megállapított korpótlék.

Az állomást 1909. évi március hó 1-én kell elfoglalni. Az illetményekre való igényjogosultság is ezen időponttal kezdődik. Ezen időpont csupán a korpótlék igényére nézve módosulhat az 1907. évi XXVII. törvény 3. §-ának 3. bekezdése értelmében.

A kérvények születési anyakönyvi kivonattal, tanítói oklevéllel, szolgálati és honossági bizonyítványokkal szerelendők és Dr. Biró Károly kir. tanácsos, iskolaszéki elnök urhoz küldendők.

Szabadka, 1908. okt. 25.

658-1-1

Községi iskolaszék.

Mindennemű tüzelésre

ajánljuk a légszeszgyári kokszt, mint a legjobb és legtakarékosabb tüzelő anyagot!

Aránytalanul nagyobb melegértékű, mint bármilyen szén vagy bányakokszt!

Előnyei: 646-6-2

Nagy melegfejlesztés Ára:
Takarékos tüzelés 5 kor. 20 fill.
Válogatott minta 100 kgr. ként
Kényelmes beszállítás beszállítva.
Megbízható súly!

Megrendeléseket akár írásban, akár telefonon a fenti címre kérünk.

Telefonszám: 18 és 118.

Szabadkai légszeszgyár.

Lapunk kiadóhivatalában

megrendelhető:

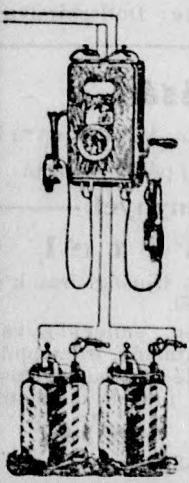
HÁREMŰ.

Bácskai tárgy regény.

Irta: Dugovich Imre.

Ára 2 korona.

Telefon-szám 369.

GÖRÖG ANDRÁS

villanyberendező műhelye

o Szabadkán, o

V. kör, Köteles-utca 249-ik számú saját házában.

402-106-53

Vizvezeték- és fürdőberendezések
a legújabb rendszer szerint.

Javítások gyorsan és szakszerűen
több évi jótállással.

Költségjegyzék díjmentes gyári áron.

Lapunk kiadóhivatalában kaphatók:

A falu szépe.

Angol regény 2 kötetben.

Irta:

M. B. CROKER.

Fordította:

DUGOVICH IMRE.

— Az —

Antikrisztus csodája

Irta:

LAGERLÖF ZELMA.

Német eredetiből fordította:

KÖRMÖCZY ERNŐ.

Ára a két-két kötetnek bérmentes küldéssel 1-1 korona.

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és Kereskedőket.

Abrasich Mihály

bádigos. Szabadka, I. Kazinczy-utca 83.

Balázs Piri Kálmán

szijgyártó és nyerges. Szabadka, VI. kör, Halasi-ut 210. szám.

Csajkás Lajos

órás és ékszerész. Szabadka, VI. kör, Deák utca 18. szám, Szombathy Károly fényképész mellett.

Dániel A. József

cserépkályharaktára. Szabadka, VI. Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Deák István

épület-műlakatos és gépjavitó üzlete Szabadkán, Kállay Albert-utca, Prokesch-palota. Elvállal épület-ajtók és ablakvasalást, rácsokat, sírkereteket, szivattyús kutakat, varrógépek és kerékpárok szakszerű javítását, szobaesengők és telefon bevezetést és javítást.

Fekete Dezső és Társai

Palatinus-Bartus, kőfaragó és szobrász Szabadka, I. kör, Deák-utca 68. sz.

Fekete, Temunovits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefonszám 371. Legelősebb bevásárlási forrás.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3. Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fuszek M. utóda Amon Irma

virágcsarnoka. Szabadka, I. kör, Egressy-utca, a színház mellett.

Gál Péter

dísztemetkezési vállalkozó. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 4. szám.

Gálik János

bádigosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép- és kerékpár-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzsébet

női kalapárny. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22. szám.

Kuthy György fiai

húscsarnoka. Szabadka, I. kör, Deák-utca 64. szám.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI., Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Moldoványi József

dísztemetkezési vállalkozó. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 5.

Morvai Antal és Novák Mihály

motorerőre berendezett márvány-, mozaik- és cementáru-gyára. Szabadka, (VIII. kör, Erzsébet-utca, a vasúti indóházzal szemben).

Milánkovics Simon

férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-u. 22.

Siflis Gyula

hentesáru-üzlete és füstöldéje. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 1-2.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-u. 3.

Sztipics Albert

épület- és műlakatos. Szabadka, VI. kör, Petőfi-utca 80-ik szám (Dohány-féle ház).

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Vukovits Gerő

norinbergi-, rövid-, díszmű-, női- és uridivatáru-üzlet. Szabadka, I., Deák-utca, Vermes-féle házbán.